

2004 թվականի ապրիլի 29–ի 2004/37/ԵՀ հրահանգ

Աշխատավայրում քաղցկեղածին կամ մուտագեն նյութերի ազդեցությանը ենթարկվելու հետ կապված վտանգներից աշխատողներին պաշտպանելու մասին (Վեցերորդ առանձին հրահանգ՝ 89/391/ԵՏՀ հրահանգի 16(1) հոդվածի իմաստով)

ԱՄՓՈՓ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Սույն Հրահանգը չի կիրառվում այն աշխատողների նկատմամբ, ովքեր ենթարկվում են միայն «Ատոմային էներգիայի եվրոպական համայնքի ստեղծման մասին» պայմանագրով (Եվրատոմ պայմանագիր) սահմանված ճառագայթման տեսակների ազդեցությանը: Այն կիրառվում է ասբեստի ազդեցությանը ենթարկվող աշխատողների նկատմամբ այն դեպքում, երբ դրա դրույթներն ավելի բարենպաստ են, քան 83/477/ԵՏՀ հրահանգի (վերջին անգամ 2003/18/ԵՀ հրահանգով փոփոխված) դրույթները: 89/391/ԵՏՀ հրահանգը կիրառվում է ամբողջությամբ՝ չհակասելով սույն Հրահանգի առավել խիստ և (կամ) հատուկ դրույթներին:

Ցանկացած այնպիսի աշխատանքի դեպքում, որը կարող է քաղցկեղածին կամ մուտագեն նյութերի ազդեցությանը ենթարկվելու վտանգ ներառել, ազդեցությանը ենթարկվելու բնույթը, աստիճանը և տևողությունը պետք է որոշվեն կանոնավորապես՝ աշխատողների առողջության կամ անվտանգության հետ կապված ցանկացած ռիսկ գնահատելու և ձեռնարկվելիք քայլերը որոշելու նպատակով: Պետք է հաշվի առնվեն ազդեցությանը ենթարկվելու բոլոր ուղիները, այդ թվում՝ մաշկի մեջ և (կամ) դրա միջոցով ներթափանցելու ուղիները: Առանձնահատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել այն աշխատողներին, ովքեր առավել շատ են ենթարկվում ռիսկի:

ԳՈՐԾԱՏՈՒՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Նյութերի մակարդակի նվազեցումը և դրանց փոխարինումը

Գործատուները պետք է նվազեցնեն քաղցկեղածին կամ մուտագեն նյութերի օգտագործման մակարդակը՝ մասնավորապես փոխարինելով դրանք ոչ վտանգավոր կամ պակաս վտանգավոր նյութով, պատրաստուկով կամ պրոցեսով՝ այնքանով, որքանով դա տեխնիկապես հնարավոր է:

Ազդեցության կանխումը և նվազեցումը

Գործատուները պետք է ապահովեն, որ ածխածին կամ մուտագեն նյութերն արտադրվեն և օգտագործվեն փակ համակարգում: Եթե դա տեխնիկապես հնարավոր չէ, ապա գործատուները պետք է ապահովեն, որ ազդեցության մակարդակը լինի հնարավորինս ցածր՝ այնքանով, որքանով դա տեխնիկապես հնարավոր է: Ազդեցության մակարդակը չպետք է գերազանցի III հավելվածով սահմանված նորմաները:

Իրավասու մարմնին տրամադրվող տեղեկությունները

Գործատուները պետք է իրավասու մարմնին, վերջինիս պահանջի դեպքում, տեղեկություններ տրամադրեն՝ կապված այնպիսի հարցերի հետ, ինչպիսիք քաղցկեղածին կամ մուտագեն նյութեր օգտագործելու պատճառները, ձեռնարկվող կանխարգելիչ միջոցառումները և ազդեցությանը ենթարկվող աշխատողների թիվն են:

Չկանխատեսված ազդեցությունը

Այնպիսի չկանխատեսված պատահարների կամ վթարների դեպքում, որոնք կարող են պատճառ լինել, որ ազդեցությունն աշխատողների վրա նորմայից բարձր լինի, գործատուները պետք է տեղյակ պահեն իրենց աշխատողներին: Աշխատողները պետք է կրեն պաշտպանող հագուստներ և շնչառության պաշտպանության անհատական սարքավորումներ, իսկ ազդեցությունը պետք է լինի անհրաժեշտ նվազագույն մակարդակի վրա:

Կանխատեսված ազդեցությունը

Որոշ աշխատանքների դեպքում, ինչպիսիք տեխնիկական սպասարկման աշխատանքներն են, ազդեցության մակարդակի զգալի բարձրացումը կանխատեսելի է, և որի դեմ ձեռնարկվել են բոլոր կանխարգելիչ միջոցները, գործատուները պետք է որոշեն, թե ինչ միջոցներ են անհրաժեշտ՝ հնարավորինս կրճատելու աշխատողների կողմից ազդեցությանը ենթարկվելու ժամանակը և ապահովել, որ նրանք այս աշխատանքների ընթացքում պաշտպանված լինեն: Աշխատողները պետք է կրեն պաշտպանող հագուստներ և շնչառության պաշտպանության անհատական սարքավորումներ, իսկ ազդեցությունը պետք

է լինի անհրաժեշտ նվազագույն մակարդակի վրա: Ավելին, նման աշխատանքների համար օգտագործվող տարածքները պետք է հստակ սահմանազատվեն և նշվեն:

Ռիսկային տարածքներ մուտք գործելը

Գործատուները պետք է սահմանափակեն այն աշխատողների կողմից ռիսկային տարածքներ մուտք գործելը, ովքեր, ելնելով իրենց աշխատանքից կամ պարտավորություններից, ստիպված են մտնել նման տարածքներ:

Հիգիենայի և անձնական պաշտպանության միջոցներ

Գործատուները պարտավոր են բոլոր այն աշխատանքների մասով, որոնք կապված են թունավորման ռիսկերի հետ, ձեռնարկել հետևյալ միջոցները՝

- ապահովել, որ աշխատողները չուտեն, չխմեն և չծխեն այն աշխատանքային տարածքներում, որտեղ թունավորման վտանգ կա,
- աշխատողներին տրամադրել համապատասխան հագուստներ և հատկացնել առանձին տարածքներ՝ աշխատանքային հագուստներն ու դրսի հագուստները պահելու համար,
- ապահովել լվացարաններ և զուգարաններ,
- պատշաճ մակարդակով պահպանել, ստուգել և մաքրել պաշտպանիչ սարքավորումները յուրաքանչյուր օգտագործումից առաջ և հետո:

Այս միջոցների հետ կապված ծախսերը չպետք է աշխատողները հոգան :

Աշխատողների համար տեղեկատվություն, վերապատրաստում և խորհրդատվություն ապահովելը

Գործատուները պետք է ձեռնարկեն համապատասխան քայլեր՝ ապահովելու համար, որ աշխատողները և (կամ) նրանց ներկայացուցիչները բավարար մակարդակով մասնակցեն համապատասխան վերապատրաստման դասընթացների՝ կապված հետևյալի հետ՝

- առողջության համար հնարավոր և հավելյալ ռիսկեր (ծխելը),

- նախազգուշական միջոցներ՝ ազդեցությունը կանխելու համար,
- հիգիենային ներկայացվող պահանջներ,
- պաշտպանիչ հագուստ,
- պատահարի դեպքում ձեռնարկվող միջոցներ:

Գործատուները պետք է ապահովեն, որ քաղցկեղածին և մուտագեն նյութեր պարունակող կոնտեյներների, փաթեթվածքների ու սարքավորումների վրա փակցվեն պարզ և ընթեռնելի պիտակներ, և որ տեսանելի վայրում տեղադրվեն նախազգուշական ցուցանակներ:

Պետք է ձեռնարկվեն համապատասխան միջոցներ՝ ապահովելու համար, որ աշխատողները կարողանան գնահատել՝ արդյոք սույն Հրահանգը պատշաճ մակարդակով է իրականացվում, թե ոչ: Նորմայից բարձր ազդեցության դեպքում դրա մասին պետք է անմիջապես տեղեկացնել աշխատողներին:

Գործատուները պետք է անընդհատ նորացնեն այն աշխատողների ցանկը, ովքեր կատարում են այնպիսի աշխատանքներ, որոնք ուղեկցվում են իրենց առողջությանը և անվտանգությանը սպառնացող ռիսկերով՝ կապված քաղցկեղածին ու մուտագեն նյութերի ազդեցությանը ենթարկվելու հետ:

Աշխատողների և (կամ) նրանց ներկայացուցիչների հետ անհրաժեշտ է անցկացնել խորհրդակցություններ՝ քաղցկեղածին և մուտագեն նյութերի ազդեցությանը ենթարկվելու հետ կապված բոլոր հարցերի շուրջ, և նրանք պետք է տեղեկացված լինեն այդ հարցերի մասին:

ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Առողջական վիճակի գննումը

Անդամ պետությունները պետք է քայլեր ձեռնարկեն՝ ազդեցությանը ենթարկվող յուրաքանչյուր աշխատողի առողջական վիճակի պատշաճ մակարդակով գննումն ապահովելու համար: Ձեռնարկվող քայլերը պետք է հնարավոր դարձնեն առողջության պահպանման անհատական և տվյալ աշխատանքին հարմարեցված միջոցներ կիրառելը: Աշխատողի առողջական վիճակի գննության ժամանակ պետք է կազմվի անհատական բժշկական քարտ: Աշխատողների առողջական վիճակի գննությանը վերաբերող պրակտիկ առաջարկներն ընդգրկված են II հավելվածում: Աշխատավայրում ազդեցության

ենթարկվելու հետևանքով քաղցկեղի առաջացման բոլոր դեպքերի մասին պետք է տեղեկացնել իրավասու մարմնին:

Տվյալների վարումը

Ազդեցությանը ենթարկվող աշխատողների թարմացված ցանկը, որի համար պատասխանատու է գործատուն, ինչպես նաև անհատական բժշկական քարտերը, պետք է պահվեն առնվազն 40 տարի՝ ազդեցությանը ենթարկվելուց հետո:

Սահմանային նորմաները

Խորհուրդը հրահանգներում, հնարավորության դեպքում, սահմանում է քաղցկեղածին և մուտագեն նյութերի սահմանային նորմաները և, անհրաժեշտության դեպքում, դրանց ուղղակիորեն առնչվող այլ դրույթներ: III հավելվածում նշված են բենզոլի, վինիլքլորիդի մոնոմերի և կարծր փայտանյութի փոշու սահմանային նորմաները:

I հավելվածը (նյութերի, պատրաստուկների և պրոցեսների ցանկը) և III հավելվածը (սահմանային նորմաները) կարող են փոփոխվել միայն Խորհրդի կողմից (Պայմանագրի 137-րդ հոդված): II հավելվածի տեխնիկական փոփոխությունները (աշխատողների առողջության զննությանը վերաբերող պրակտիկ առաջարկներ) ընդունվում են 89/391/ԵՏՀ հրահանգի 17-րդ հոդվածով սահմանված կարգով:

Համատեքստը

Սույն Հրահանգը համախմբող հրահանգ է, որը փոխարինում է 90/394/ԵՏՀ հրահանգին և դրանում կատարված հետագա փոփոխություններին (90/394/ԵՏՀ հրահանգ, 97/42/ԵՀ հրահանգ և 1999/38/ԵՀ հրահանգ): Սույն Հրահանգով փոփոխություններ չեն կատարվում, և այն պարզապես համախմբում է այն հրահանգների տեքստերը, որոնց այն փոխարինում է: Ազգային օրենսդրության 90/394/ԵՏՀ, 97/42/ԵՀ և 1999/38/ԵՀ հրահանգների փոխատեղման վերջնաժամկետները ուժի մեջ են: